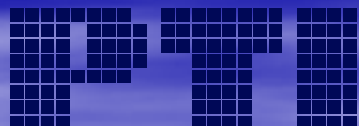

IDZIE e-AWANGARDA KIJEM SIĘ PODPIERA...

Bariery transformacji urzędu papierowego w elektroniczny, czyli dlaczego robimy wciąż jeden krok do przodu i dwa do tyłu?

Wiesław Paluszyński

Wiceprezes Polskiego Towarzystwa Informatycznego

Jarosław Mojsiejuk
członek Rady PIIT

X Konferencja Miasta w Internecie
7 czerwca 2006

Problem pierwszy

- Czy dotychczasowy urząd papierowy jest sprawny:
  - W większości wypadków jest to papierowy urząd wspomagany informatyką
  - Problemy procedur i struktur podejmowania decyzji
  - Problemy kontaktu z obywatelem
  - Brak wewnętrznych systemów obiegu dokumentów

Problem drugi

- Czy chcemy budować systemy informatyczne dla wspierania urzędu papierowego, czy budować urzędniczy świat elektroniczny ???
- Dotychczas budowaliśmy w większości przypadków to pierwsze
- Podstawa tego drugiego świata to nowe podejście do tworzenia prawa

Pozostałości „starego” świata

Błędy i brak kompleksowych regulacji dot. postępowań w drodze elektronicznej – pokazuje dopiero praca nad rozporządzeniami do ustawy o informatyzacji:

- Pozostawienie w ustawie starych rozwiązań odnoszących się do formy papierowej np. w zakresie potwierdzania doręczeń (podpis i data) determinuje wersje elektroniczne.
- jaki jest wzajemny zakres delegacji , jednej do ustawy o informatyzacji a drugiej do kpa ? Kiedy i które przepisy się stosuje ?
- proces potwierdzania doręczeń powinien być zautomatyzowany – wyeliminować przekładanie z kupki na kupkę przez urzędników- element antykorupcyjny.

Podstawa rzeczywistości wirtualnej, czyli Dokument elektroniczny

Dwa rozumienia pojęcia dokumentu w postaci elektronicznej:

- 1) Ustawa o informatyzacji – jakiegokolwiek zapisane cyfrowo dane dające się odczytać (art.3 pkt. 2).
- 2) Ustawa o podpisie elektronicznym – ...podpisany bezpiecznym podpisem elektronicznym równoważny jest dokumentowi z własnoręcznym podpisem ,chyba ,że...
- 3) „de facto” powstał urzędowy dokument elektroniczny z elementem autoryzacji.

Obszary zastosowań w administracji

- Komunikacja wewnętrzna w administracji publicznej
- Komunikacja zewnętrzna z Unią Europejską
- Komunikacja urzędowa z osobami prawnymi i cywilnymi
- Informowanie społeczeństwa

Jak to wygląda dzisiaj, czyli krok do przodu

Odrębne standardy dotyczące sposobu wnoszenia pism (dokumentów elektronicznych - pocztą elektroniczną i za pośrednictwem formularzy na stronach www) określone w osobnych delegacjach do wydania rozporządzeń przez różne organy (w tych samych sprawach technicznych):

1. **podań i decyzji administracyjnych wg. kpa** ,
2. pism procesowych do sądów ,
3. dokonywania czynności prawnych w obrocie papierami wartościowymi
4. **obowiązków wobec ZUS**
5. **ordynacja podatkowa** – jest w odrębnej nowelizacji,
6. dot. muzealiów, archiwaliów, **publikacji aktów prawnych.....**

Czym to grozi ?

Czyli dwa do tyłu

- Firma będzie musiała kontaktować się elektronicznie z ZUS-em, Urzędem Skarbowym, Urzędem Statystycznym, Urzędem Pracy etc. z wykorzystaniem różnych aplikacji i różnych rodzajów podpisu elektronicznego czyli je kupić.
- Urzędy będą stosowały różne zasady technicznego udostępniania i wnoszenia formularzy na stronach www, potwierdzania doręczeń, różne standardy elektronicznych pism urzędowych ....
- Powstanie taka ilość standardów, nie tylko technicznych, że zwykły obywatel lub firma zwłaszcza z sektora SMB straci jakiegokolwiek zainteresowanie dla i tak kompletnie niezrozumiałej dla niego „informatyki” i korzystania z jakichkolwiek usług publicznych „on line”.

Podstawowe bariery

- prawne
- „umysłowe” – psychologiczne-strach przed nowym, bariera umiejętności, jakość elit, świadomości rządzących co do roli nowych technologii – kto jest w Polsce ważny ? górnicy, lekarze, rolnicy, strach przed podejmowaniem odważnych ale uczciwych decyzji, kadencyjności rządów – gwałtowne przyspieszenia lub opóźnienia pod koniec kadencji..
- Resortowość – inne rozwiązania dot. e-postepowań jak pokazano wcześniej, brak przekazywania sobie wiedzy i umiejętności pomiędzy osobami odpowiedzialnymi za IT (pionowo i poziomo), góra nie wie co robią doły
- Dobre co polskie i państwowe ! Inne Be !!!!!

Ilustracja 1

Tabela 3. Zestawienie kosztów finansowych publicznych projektów teleinformatycznych w poszczególnych resortach z podziałem na projekty zrealizowane, w trakcie realizacji i planowane do realizacji

Nazwa Resortu	Zrealizowane			W trakcie realizacji			Planowane		
	Liczba projektów	Dane źródłowe	Kwota [PLN]	Liczba projektów	Dane źródłowe	Kwota [PLN]	Liczba projektów	Dane źródłowe	Kwota [PLN]
Kancelaria Prezesa Rady Ministrów	2	1)*	26 230	-	2)	(brak)	4	3)	1 050 000
Ministerstwo Finansów	7	4)	540 492 636	8	5)	27 488 861	4	6)	618 253 768
						(3 projekty-nie uzyskano kompletnej odpowiedzi: B11, B12, B15)			
Ministerstwo Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej	1	7)	500 000	5	8)	3 200 000	1	9)	8 600 000
						(1 projekt-nie uzyskano kompletnej odpowiedzi: C6)			
Ministerstwo Infrastruktury	12	10)	14 191 429	11	11)	32 727 535	11	12)	133 966 504
			(1 projekt-nie uzyskano kompletnej odpowiedzi: D8)			(4 projekty-nie uzyskano kompletnej odpowiedzi: D18, D19, D24, D25)			
Ministerstwo Kultury RP	10	13)	9 275 907	10	14)	3 020 710	8	15)	13 697 000
Ministerstwo Zdrowia	10	16)	3 383 278	10	17)	9 152 339	7	18)	20 720 000
Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi	17	19)	4 082 373	2	20)	1 814 000	2	21)	700 000
Ministerstwo Skarbu Państwa	8	22)	24 946 528	6	23)	7 264 265	2	24)	1 100 000
Ministerstwo Sprawiedliwości	5	25)	124 874 166	7	26)	39 527 274	11	27)	367 368 104
Ministerstwo Środowiska	31	28)	410 262 834	23	29)	41 738 843	28	30)	148 658 022
						(1 projekt-nie uzyskano kompletnej odpowiedzi: J37)			
Ministerstwo Spraw Zagranicznych	4	31)	89 060	2	32)	2 000 000	6	33)	2 089 060
Ministerstwo Nauki i Informatyzacji	13	34)	6 340 241	5	35)	8 295 200	5	36)	52 250 000
Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji	Brak odpowiedzi								
Suma:	120	-	1 138 464 682	89	-	176 229 027	89	-	1 368 452 458

* - Lokalizacja danych źródłowych pochodzących z II, III, i IV części Raportu (patrz: legenda na następnej stronie)

Ilustracja 2

Tabela 2. Zbiorcze zestawienie całkowitych kosztów finansowych publicznych projektów teleinformatycznych w trakcie realizacji bądź planowanych do realizacji w poszczególnych resortach w latach 2004-2006

Nazwa Resortu	Koszt całkowity, kwota [PLN]	Łączna liczba projektów
Kancelaria Prezesa Rady Ministrów	1 050 000	4
Ministerstwo Finansów	645 742 629	12
Ministerstwo Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej	11 800 000	6
Ministerstwo Infrastruktury	166 694 039	22
Ministerstwo Kultury RP	16 717 710	18
Ministerstwo Zdrowia	8 872 339	14
Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi	1 814 700	4
Ministerstwo Skarbu Państwa	8 364 265	8
Ministerstwo Sprawiedliwości	406 895 378	18
Ministerstwo Środowiska	190 089 017	51
Ministerstwo Spraw Zagranicznych	2 000 000	8
Ministerstwo Nauki i Informatyzacji	60 545 200	10
Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji	Brak odpowiedzi	
Łączna kwota oraz liczba projektów dla wszystkich resortów:	1 544 681 485	178

Raport o publicznych projektach teleinformatycznych w poszczególnych Resortach administracji

Co z tego wynika?

- IT w sferze publicznej nie jest narzędziem usprawnienia pracy i przejrzystości postępowania, tylko realizacji zadań reglamentacyjnych i administracyjnych państwa jak:
  - rozdziału dóbr np. IACS,
  - Nie wiadomo czego jak w MOŚ
  - systemy pomocy społecznej i zwalczania bezrobocia,
  - integracja rejestrów.

Barierzy Prawne

Długa lista starych problemów – sprawy symbole

- nowelizacja ustawy o podpisie elektronicznym,
  - zmiana definicji bezpiecznego urządzenia do składania podpisu,
  - zamiast bezp. urządzenia do weryfikacji-warunki bezpiecznej weryfikacji,
  - likwidacja centralnego roota
  - wprowadzenie zaawansowanego podpisu elektronicznego,
  - otwarcie ustawy na nowe i nowoczesne i pragmatyczne rozwiązania: data stamping, znaczniki czasu etc

Jak to w praktyce działa na przykładzie obowiązującego rozporządzenia dotyczącego e-faktury i proponowanej nowelizacji ordynacji podatkowej

- Zgodnie z Dyrektywą celem rozporządzenia powinno być:
- **zagwarantowanie autentyczności pochodzenia faktury i integralności jej treści** przy zastosowaniu jednego z trzech rozwiązań:
  - (i) bezpiecznego podpisu elektronicznego (Państwa Członkowskie mogą wymagać, by był on weryfikowany przy zastosowaniu kwalifikowanego certyfikatu lub by był on składany przy użyciu bezpiecznego urządzenia do składania podpisu);
  - (ii) poprzez wymianę danych elektronicznych EDI (Państwa Członkowskie mogą wymagać dodatkowego papierowego podsumowania);
  - (iv) innych środków elektronicznych akceptowanych przez dane Państwo Członkowskie

- zasadniczym celem wprowadzenia do prawa wspólnotowego możliwości fakturowania w formie elektronicznej było uproszczenie tego procesu, a w konsekwencji istotna redukcja kosztów administracyjnych ponoszonych w tym zakresie przez przedsiębiorców. Zdaniem PIIT, krajowe przepisy dotyczące wystawiania faktur elektronicznych powinny w maksymalnym stopniu urzeczywistniać te cele, a skorzystanie przez Państwo Członkowskie z przytoczonych powyżej opcji jest uzasadnione, o ile jest niezbędne dla zagwarantowania autentyczności pochodzenia faktur elektronicznych oraz integralności ich treści. W tym też kontekście należy oceniać stosowne przepisy Projektu.

Co się stało w naszym polskim wydaniu.....

- Z punktu widzenia obecnie stosowanych rozwiązań informatycznych, zastosowanie kwalifikowanego certyfikatu dla weryfikacji bezpiecznego podpisu elektronicznego nie jest niezbędne dla zagwarantowania autentyczności pochodzenia faktury i integralności jej treści, powoduje przy tym dodatkowe koszty. Wystarczające w tym względzie jest zastosowanie zwykłego podpisu elektronicznego.
- W ordynacji podatkowej, do podpisywania deklaracjach podatkowych niosących za sobą istotne skutki prawne dla obywatela proponuje się zaś stosować zwykły podpis elektroniczny !!!!

Efekt

- Próba przeniesienia procedur i sposobu myślenia związanego z dokumentem papierowym, na dokument elektroniczny powoduje zamiast uproszczenia i zmniejszenia kosztów próbę powrotu do zlikwidowanych nawet w dokumencie papierowym elementów (podpisywanie faktury), konieczność wykonywania papierowych zestawień faktur i w efekcie utrudnienie automatyzacji procesu, wyeliminowanie tańszych technologii i uczynienie całej idei e-faktury nieopłacalną dla biznesu.

Co słychać z projektami za pieniądze Unijne

Bardzo niskie tempo realizacji dużych centralnych projektów ze środków UE (zabiorą ???):

- Integracja rejestrów państwowych – administracja integratorem projektu, do tej pory nie ma ogłoszonych postępowań przetargowych
- GUGiK – projekt najbardziej zaawansowany i najbardziej krytykowany publicznie przez władzę pomału staje w miejscu,
- E-deklaracje – System testowy- nie zdążymy to zrzucamy to na spółkę skarbu państwa – PWPW, co nam PZP ?
- e-PUAP kluczowy projekt ale przy niespójnych podstawach prawnych dla funkcji jakie ma realizować. Może wreszcie coś dla obywateli i firm ?
- Projekty w ramach systemu Schengen ????? Jest oświadczenie Pana Ministra Dorna, że będą o czasie i opóźnienia zostaną odrobione!!!!
- Inne pomału ruszają z przetargami, czy lepiej jest z projektami samorządowymi??? Nie wiadomo, brak jawnej publicznej informacji na ten temat

Dziękujemy za uwagę :

Wiesław Paluszyński – wiceprezes Polskiego Towarzystwa Informatycznego, Prezes Zarządu TIC sp. z o.o.
wieslaw.paluszynski@ticons.pl

Jarosław Mojsiejuk – wiceprezes Polskiej Izby Informatyki i Telekomunikacji, Dyrektor Hewlett Packard Polska sp. z o.o.
jaroslaw.mojsiejuk@hp.com